

Erika Cool

UPDATE

Mijn verleden als pornoactrice

Houtekiet

Antwerpen / Amsterdam

VOORWOORD

DIT IS HET verhaal van Erika Cool, vrije geest en ster in de jaren zeventig van de vorige eeuw, toen erotische films hot waren in de media. Geadoreerd door allerlei fans die over haar fantaseerden was het Erika die overwon en naar eigen inzicht en zonder scrupules de gelegenheid te baat nam. Zonder zich te bekommeren om geld of om goed en kwaad. Het kwade kruiste haar pad al toen ze nog klein was, terwijl het goede haar reden om te leven was. Ze roept en smeekt om liefde, maar wordt er al te vaak door teleurgesteld zowel in haar keuzes als in haar werk. Hoewel ze er zelf het slachtoffer van werd, verwerpt ze van nature uit mensen die anderen veroordelen.

Ze streed voor haar keuzes. Ze vocht voor haar rechten. Ze zingt voor haar plichten. Ze danst ervoor... Voor u. Erika is een vrouw die plezier uitstraalt, die zonder schroom afscheid neemt van haar minnaars en de grenzen durft overschrijden die een eenvoudige meisje zich stelt. Sensualiteit en amusement komen mekaar tegen in een symbolische en verboden fantasie. Haar zelfvertrouwen lokt hunkerende blikken uit, trekt het avontuur aan.

Erika Cool draagt met waardigheid haar jaren vol rijke ervaringen en emoties. Ze doen haar voelen dat ze leeft. Ze is trots.

Ze straalt autoriteit uit naar mensen, iets dat weinigen kunnen bereiken. Ze is vrij omdat men haar de liefde diep in haar hart niet heeft kunnen afnemen. Het parcours dat ze heeft afgelegd is magisch maar alleen te vatten in breekbare gedachten zonder franjes. Als je Erika vergezelt in haar intieme momenten word je overstelpt door onvoorziene omstandigheden. Wat er niet te lezen staat in haar zinnen toont de blessures van haar ziel. De waaier van haar seksuele uitpattingen is in feite een uiting van haar zoektocht naar liefde. In het drama tracht ze opnieuw hoop te vinden.

Als Erika in de spiegel kijkt, kan ze in haar gezicht haar verhaal lezen en het leed dat haar achtervolgt sinds haar zestiende. Haar lichaam verradt haar rancune. Het was een ruwe weg die ze heeft afgelegd, maar het was nodig om uiteindelijk de mooiste schat te vinden die het leven haar kon geven.

Naarmate u verder zal lezen in dit boek zal u de rijkdom van Erika's grote avontuur ontdekken en zullen de vooroordelen overgaan in respect voor deze bijzondere vrouw.

Myriam Watteau

INLEIDING

MEER DAN VIJFENDERTIG jaar kwam de laatste pornofilm uit waarin ik meespeelde, maar het etiket van ‘femme fatale’ kleeft nog steeds op mij. Blijkbaar is het voor de buitenwereld bijzonder moeilijk om mijn carrière als erotische actrice en als charmemodel te aanvaarden. Mensen blijven me door die bril bekijken, vrezen me zelfs. De vormen van kunst die ik heb beoefend waren blijkbaar te losbandig, te vrijgevochten voor een vrouw. Het is makkelijk me te veroordelen, maar ik heb geen spijt van mijn verleden. Ik sta honderd procent achter de keuzes die ik heb gemaakt, maar het zou fijn zijn dat mensen mij dat verleden niet te pas en te onpas voor de voeten blijven gooien. Ik ben inmiddels de zestig voorbij maar nog steeds zie ik een zweem van minachting in de ogen van mensen wanneer ze ontdekken dat ik in pornofilms heb gespeeld. Ik heb toch niemand vermoord? En schurftig ben ik evenmin. De losse moraal van een pornoactrice is heus geen ziekte die je kan oplopen door diep in haar ogen te kijken. Al zeker niet wanneer die actrice al decennialang de scene heeft verlaten en een carrière uitbouwde op de immobiliënmarkt.

Mijn korte passage in de erotische filmindustrie achtervolgt me veel meer dan mijn activiteiten als meisje van plezier. De

meeste mensen uit mijn omgeving weten daar niks van. Het is zoals de vader van mijn grote liefde ooit zei: ‘Wanneer prostituees stoppen met hun activiteiten, hoor je daar nooit meer iets over.’ Prostituees gebruiken schuilnamen, beschermen hun privéleven, maar als pornoactrice speelde ik onder mijn eigen naam. Wie had in de jaren zeventig ooit kunnen denken dat er zoiets als het internet zou komen, met zoekmachines die in een mum van tijd de films ophoesten die niet iedereen zou moeten zien? Ik kan je verzekeren, het helpt je niet echt vooruit in de zakenwereld wanneer er beelden van je bestaan waarop je samen met pornoster Brigitte Lahaie aan orale seks doet.

Als ‘gezelschapsdame’ heb ik de top bereikt, ik werkte me op tot bij de befaamde Parijse Madame Claude. De klanten van Madame Claude hadden geld te over maar vaak klasse tekort, het is opmerkelijk dat mannen met geld denken dat ze zich alles kunnen veroorloven. Heel wat bekende namen hebben hun naakte lichaam tegen het mijne gevlijd, velen zouden er maar wat voor overhebben gehad om de geur van mijn huid te kennen. Maar of ze nu politicus, artiest of filmster waren, ze kregen waar ze voor betaalden. Niets meer.

Eerlijk gezegd had ik weinig aanleg om iets te betekenen in de erotische industrie. Ik heb helemaal geen wilde jeugd gehad, je kan zelfs zeggen dat ik aanvankelijk heel gereserveerd was op het gebied van seksualiteit. Vanaf mijn negentiende beoefende ik meerdere vormen van betaalde seks, maar mijn eerste orgasme beleefde ik pas op mijn drieëntwintigste dankzij mijn grote liefde. Voor hem gaf ik mijn carrière als pornoactrice op, maar het was te laat of te weinig en het heeft niet mogen zijn. Meer dan twintig jaar heb ik naar hem verlangd, om hem getreurd, maar uiteindelijk heb ik ook die bladzijde in mijn leven kunnen omslaan. Wat we hadden was pijnlijk, ingewikkeld, maar ook mooi.

Ik heb altijd geweten dat mijn glamourdagen in de film-industrie van korte duur waren, de titel van ster boeide me geen zier, en toen ik eruit stapte transformeerde ik in het tegenovergestelde. Ik werd een echte bourgeoisievrouw, compleet met huis en kinderen. Dat pad was niet vanzelfsprekend en ook daar heb ik mijn deel van de miserie wel gehad. Maar opgeven zit niet in mijn natuur, ik kies bewust voor de dingen die moeilijk te bereiken zijn, zoek zigzaggende weggetjes tot ik mijn doel heb bereikt.

In deze autobiografische roman vertel ik mijn verhaal. Natuurlijk is dat persoonlijk en subjectief, het is hoe ik het beleefd heb, veelal zelfs vanaf mijn kindertijd en een ander kan daar anders tegenaan kijken of er iets anders van vinden. Dat neemt niet weg dat veel van mijn vrienden, die gelukkig nog altijd mijn vrienden zijn, mijn verhaal delen en kunnen bevestigen. Waarbij ik niet de pretentie heb mijn verhaal te brengen als vaststaand feit maar als mijn beleving, vol hindernissen op de weg naar wie ik nu ben. Het is het verhaal dat mij gemaakt en gevormd heeft. Hierin zal je geen weeklacht vinden van een genegeerde courtesane, geen nostalgie over de momenten waarop ik in de schijnwerpers stond, geen schuld, geen spijt, geen bitterheid ten opzichte van deze uitzonderlijke carrière, dit buiten de lijntjes kleuren, op zoek naar de wereld, de anderen en mezelf. Natuurlijk zijn er in mijn leven dingen waarvan ik spijt heb, maar niet wat mijn carrière betreft.

Ik heb spijt dat ik zo trouw bleef aan de mannen die ik liefhad, dat ik zo eerlijk was over mijn gevoelens en genot en liefde heb verward. Maar ook die ervaringen zijn kostbaar want ze hebben me gemaakt tot de vrouw die ik vandaag ben. Ik ben er sterker uitgekomen, zowel op intellectueel als op spiritueel vlak. Ik ben trots op de veldslagen die ik heb gekend en die ik uiteindelijk heb gewonnen. De vrouw die ik geworden ben is

een beetje filosoof. Alles wat niet doodt maakt sterker, zei Nietzsche. Wie mijn verhaal leest, zal begrijpen waarom ik vandaag zo'n kolossale kracht in me heb. Nu we toch aan het filosoferen zijn zou ik iedere lezer willen uitnodigen om doorheen het boek aan het volgende te denken: in een maatschappij waar seks alomtegenwoordig is, waar iedereen pornosites kan bezoeken via internet, is het hoogtijd de maatschappelijke hypocrisie de rug toe te keren. Naaktheid is een natuurlijke vorm van zijn, het is niet besmet of vuil. Ook seksualiteit is een essentieel onderdeel van het leven, dus waarom die preutsheid? Seks is niet vuil. Het is een essentieel deel van onze mensheid. Verberg je toch niet achter een voorbijgestreefde moraliteit. Laat varen, laat varen, en wees daar gelukkig om.

Aan de vrouwen die me veroordelen nog even dit. Iedereen heeft een 'hoerige' kant, zij het nu tussen de vier muren van je slaapkamer of openlijk op straat. Sommige vrouwen reserveren hun seksualiteit exclusief voor een man, andere zoals ik delen die met veel mannen. Maar door te verloochenen wat wij vrouwen met elkaar gemeen hebben – de brave huisvrouw en de hoer – geven we mannen macht. Macht om ons klein te houden, te vernederen en te veroordelen. We moeten daarvan af. Door anderen te kleineren verlies je je grootmoedigheid. Onlangs nog toonde een concurrent uit de immobiënssector zich van zijn laagste kant. Hij reed met zijn wagen langzaam voorbij mijn kantoor en riep – luid genoeg zodat alle bedienden het konden horen – dat ik maar een ordinaire pijpster was. Als hij al over een aantal deugden beschikte, zat moed daar beslist niet tussen.

Ik ben een echte vechter en ik hou ervan plezier te maken. Het is dan ook vol overtuiging en enthousiasme dat ik u het fabelachtige verhaal voorschotel van Erika Cool, seks-rebel, ex-pornoactrice, vrouw van gekwelde liefdes, moeder van twee

zonnetjes en bedrijfsleider. Het verhaal van Erika. Mijn verhaal.

Als ik je bij toeval vroeger heb laten dromen, bedank me dan. Uw beledigingen glijden over de schelp van mijn onverschilligheid.

HOOFDSTUK 1

Leve het leven

MIJN LEVEN WAS geen lange, rustige stroom. Er waren zoveel vertakkingen, zoveel stroomversnellingen, dat veel mensen meerdere levens nodig zouden hebben om alles mee te maken wat ik heb beleefd. Twee jaar heb ik erover gedaan om dit verhaal te schrijven. Twee lange jaren van evolutie, waarin ik komaf maakte met leugens en valse schijn. Ik weet dat veel mensen me door dit boek zullen veroordelen, maar dat doen ze nu toch al. Wie me liefheeft zal me blijven volgen en anderen kunnen wat mij betreft de boom in. Er zijn er veel die me veroordelen, maar ik voel geen haat of minachting tegenover hen, enkel onverschilligheid. Ik heb helaas te veel leed meegemaakt om mijn geluk te laten verknoeien. Voor mij is dat geluk heel eenvoudig. 's Morgens wakker worden en mijn eerste koffie op mijn gemak uitdrinken, een uur kuieren en met mijn hond gaan wandelen. Naar de hemel kijken, met vrienden aan een rijkgevulde tafel zitten, mezelf terugvinden aan het einde van een lange werkdag, beseffen dat je tijd niet kan kopen en dat geld dus van ondergeschikt belang is en tenslotte het moeilijkste van allemaal: mensen helpen zonder daar iets voor terug te verwachten.

Ik schilder, ik teken en ik mediteer. Ik denk, voor het eerst in jaren, eindelijk aan mezelf.

Dit is het laatste hoofdstuk dat ik schrijf en het eerste dat jullie te lezen krijgen. Voor jullie zit een Erika die vrede heeft met zichzelf, maar ik heb er lang over gedaan om dat te bereiken. Ik heb tijd nodig gehad om te weten wat mijn weg was, omdat ik er vaak alleen voor stond. Ik heb geleerd uit al mijn omzwervingen, mijn fouten, mijn levensomstandigheden. Ik zou het op prijs hebben gesteld dat iemand me daarbij had geholpen. Die ondersteuning heb ik gemist en die wil ik geven aan iedereen die daar nood aan heeft. Hoe dat precies vorm zal krijgen weet ik nog niet, maar als er een ding duidelijk wordt uit mijn verhaal is dat je uit iedere negatieve ervaring wel iets positiefs kan halen.

Wat betreft mijn liefdesleven, dat slaapt op dit moment. Het slaapt al lang, net als bomen in de winter. Het wacht op een zon om zich aan te warmen, op hoop die zal ontkiemen. Ik heb een versterkte burcht om mijn hart opgetrokken toen ik tien jaar geleden mijn echtgenoot Johnny verliet. Ik was zo bang voor inbraak en plundering dat ik gaandeweg steeds meer grendels en hangsloten aan die burcht hing en de sleutels goed verstopte. Maar ik denk eraan ze te zoeken. Want ik heb nood aan de liefde van een man. Misschien ben ik er klaar voor om te krijgen wat ik me al die jaren ontnam.

HOOFDSTUK 2

Toen de dagen niet altijd leuk waren

SOMMIGE DINGEN ZIJN niet leuk, maar ik kan geen stukken uit mijn leven weglaten omdat je dan het vervolg niet zou begrijpen. Ik moet het dus wel over mijn moeder hebben. Ongetwijfeld had mijn moeder ook heel wat positieve kanten, maar ze was bovenal bitter. Ik weet niet of ze dat van iemand heeft geërfd of dat ze die ingesteldheid heeft geperfectioneerd doorheen de jaren, maar bitter was ze. Misschien had het iets met haar verleden te maken. Toen ik klein was, vertelde ze me af en toe iets van haar levensloop. Ze was het kind van een Duitse moeder en een Nederlandse vader. Tijdens de Tweede Wereldoorlog woonde ze in Duitsland, waar ze drie bombardementen overleefde. Vervolgens besliste mijn opa om hun leven verder te zetten in Nederland. Jammer genoeg werd het gezin er nooit aanvaard, omdat mijn oma Duitse was. Toegegeven, makkelijk kan dat niet zijn geweest. Maar of dat nu alles verklaart?

Ik heb mijn moeder altijd horen zeggen dat mijn vader een vuile smeerlap was. Ze beweerde dat hij haar sloeg, dat hij dronk en – wat me veel verdriet heeft gedaan – dat hij haar had

verplicht abortus te plegen net voor ze trouwden. Omdat ik dat als kind niet helemaal begreep, legde ze het als volgt uit:

‘Het wettelijk huwelijk vond verschillende weken voor de kerkelijke trouw plaats. Je vader dacht dat de mensen zouden roddelen als ze me in de kerk zouden zien met mijn dikke buik. Het kind moest daarom weg.’

Voor een klein meisje was dat heel zwaar, die verhalen van mijn moeder en het idee dat een man zijn vrouw kon verplichten abortus te plegen. Jarenlang heb ik met dat beeld van mijn vader geleeft. Mijn moeder schilderde hem in geen geval af als een toonbeeld van liefde en begrip. Ze noemde hem ook systematisch ‘de boer’. Dat kwam omdat hij een telg was uit een boerenfamilie. Een rijke boerenfamilie, welteverstaan. Mijn moeder beweerde dat mijn vader een grote som geld op tafel moest leggen bij mijn grootvader om met haar te kunnen trouwen. Diezelfde grootvader stond er ook op dat mijn moeder iedere maand een bedrag aan hem overmaakte. Ze was tenslotte ‘goed getrouwd’. Aan die transacties riep mijn vader snel een halt toe, hij vond dat de bruidsschat al hoog genoeg was. In de ogen van mijn moeder maakte dat een gierigaard van hem, maar in werkelijkheid was het mijn grootvader die een kassa had waar zijn hart had moeten zitten. Een eigenschap die ze trouwens van hem lijkt te hebben geërfd. Ik kan het in ieder geval niet anders zien, door wat ik heb meegemaakt.

Het liep heel snel fout tussen mijn ouders. Van liefde kon je hier niet spreken. Ze was volgens mij met hem getrouwd omwille van zijn sociale status. Hij was eigenaar van een steengroeve in het Luikse en bezat een auto, iets wat in die tijd, net na de oorlog, zeker niet gewoon was. Hij verblindde haar, zoals men zegt. Mijn vader was een heer die goed zijn brood verdiende, ofschoon zij hem maar bleef zien als een nutteloze boer. Jammer genoeg maakte hij op een bepaald moment een

verkeerde financiële beslissing. Hij stelde zich borg voor een vriend en haalde zich daardoor een hele schuldenberg op de hals. Uiteindelijk ging zijn firma daardoor failliet. Daarna was hij uiteraard veel minder interessant voor mijn moeder. Dat legde een enorme druk op hun relatie, daar ben ik van overtuigd.

Ik heb heel vlug geweten dat mijn moeder meer vrouw was dan moeder, bij wijze van spreken. Ze heeft denk ik nooit echt kinderen gewild maar de pil bestond nog niet. Geluk had ze niet, haar nakomelingen werden in sneltempo aan haar opgedrongen. Eerst kwam mijn broer Siegfried. Ik volgde zestien maanden later. Daartussen zat nog ergens een abortus, zo is mij verteld, al nam mijn moeder die voor eigen rekening. Mijn vader had haar er niet toe gedwongen. Toen ik geboren werd, zat mijn vader volop in zijn faillissement, wat hem psychisch heel zwaar viel. Volgens mijn moeder kwam hij zo zat als een kanon aan in het moederhuis. Maar is het belangrijkste niet dat hij kwam?

Mijn moeder klaagde eigenlijk over iedereen, zelfs over mij. Ze was zich compleet onbewust van de normale conventies binnen een moeder-dochterrelatie. Ze liet geen kans voorbijgaan om me erop te wijzen dat ik – gewoon door geboren te worden – haar leven had verwoest. Dat was ook wat ze me letterlijk zei. Ze verweet me regelmatig hoe slecht haar lichaam eraan toe was door mijn geboorte en gaf daarbij gretig details om me extra slecht te doen voelen. Als haar borsten meer leken op theezakjes, kwam dat door mij. Ze had immers cysten gekregen toen ze me voedde. En dat haar buik vol striemen stond was ook mijn schuld, want ze had me moeten dragen. Ik ben bezeten geweest van die striemen, tot het moment dat ik zelf kinderen kreeg.

Op mijn zesendertigste beviel ik van een tweeling die ik beide heb gevoed. Mijn borsten hebben daar niet onder geleden. Ik had ook geen striemen, al moet ik toegeven dat mijn buik minder strak was dan daarvoor. Meer dan zes kilo baby rekt de huid uit. Maar dat kon me niks schelen. In de plaats kreeg ik twee zonnetjes die ik voor niks ter wereld zou willen ruilen om mijn vroegere lichaam terug te krijgen. Mijn moeder wou dat wel. Ze had liever haar lichaam behouden dan ons te moeten baren. Dat is toch hoe ik het zie, haar continue klaagzang rook naar spijt. Voor mij was moeder worden dan ook heel confronterend. Ik ontdekte voor het eerst moederliefde en wist heel zeker dat als ik plots theezakjes in de plaats van borsten zou krijgen, ik mijn kinderen dat nooit zou verwijten. Dat soort liefde heb ik als kind nooit gevoeld en als ik zelf geen moeder was geworden, zou ik nooit hebben geweten wat moederliefde betekent. Wat ik heb gemist.

Mijn moeder was verder bezeten van mannen. Ze hield ervan te behagen. Dat viel iedereen op. Ze hield van seks, ondanks haar onschuldige nonnenallures. Dat doet ze trouwens nog steeds, naar mijn idee. Ze is inmiddels in de tachtig maar gedraagt zich als iemand van vijftig. Sinds een paar jaar heeft ze een nieuwe minnaar waarmee ze voortdurend ruzie maakt om de indruk te wekken dat ze een jong koppel zijn. Ze doet maar. Ze is er trouwens van overtuigd dat ze honderdvijftig jaar zal worden en dan nog steeds aantrekkelijk zal zijn, ondanks de theezakjes en de striemen die ik haar zou hebben bezorgd.

Toen mijn vader zijn pluimen verloor, ontmoette ze haar Bill, die mijn leven compleet zou verzuren, in een park. Ik was toen pas acht maanden oud. Ik vermoed dat zijn verdiensten vooral op erotisch vlak lagen, of anders moet hij toch wel heel verborgen talent hebben gehad. In ieder geval was mijn moeder

van die talenten gediend en besloot ze heel snel mijn vader te verlaten. Ze nam ons mee, mijn broer en mij. Mijn vader kon die breuk moeilijk verwerken en vond in de alcohol een bondgenoot. Bill stond ook niet te springen om twee kleine kinderen in huis te nemen die hem constant voor de voeten liepen. Bovendien klaagde Bills moeder steen en been dat haar zoon moest opdraaien voor een vrouw en twee kinderen. Ook voor haar waren we duidelijk te veel.

Toen Siegfried ziek werd vertrouwde mijn moeder hem toe aan haar ouders. Mijn grootvader, die zijn dochter maar al te goed kende, besloot dat het beter zou zijn dat mijn vader voortaan voor Siegfried zou zorgen. Hij verwittigde mijn vader die Siegfried prompt kwam halen. In mijn moeders versie bedreigde mijn vader zijn schoonouders met een wapen, maar in werkelijkheid gaven ze Siegfried gewillig mee. Mijn grootvader vond dat zijn schoonzoon met meer liefde voor het kind zou zorgen dan zijn eigen dochter. Mijn vader probeerde daarna om ook mij in huis te nemen. Om hem vooral niet te moeten geven waar hij om vroeg vertelde mijn moeder hem dat ik zijn kind niet was. Dat heb ik later begrepen, dat ze dit had verteld, maar dat wist ik toen niet. Vanaf die dag zocht hij me niet meer op. Waarom dat zo was, wist ik natuurlijk niet. Mijn moeder was zo slim dat deel van het verhaal niet te vertellen. En zo werd mijn vader naast een abortuspleger, een faler en een gierigaard in mijn hoofd ook nog eens een ontslagnemende ouder. Mijn moeder heeft me ontzettend veel pijn gedaan door mijn vader zo af te breken en me te doen twijfelen aan de liefde die hij wel degelijk voor me voelde.

Als man alleen kon mijn vader eigenlijk niet voor Siegfried zorgen. Tot zijn twaalfde werd mijn broer dan ook in kloosters, opvanggezinnen en door mijn tante aan vaders kant grootgebracht. Mijn vader nam het weer over toen hij zelf hertrouw-

de. Ik was te klein om me Siegfried te herinneren. Pas toen ik zes jaar was en mijn ouders een mislukte poging ondernamen om zich met elkaar te verzoenen, kwam ik te weten dat ik een broer had. Toen het tussen mijn ouders weer misliep, verdwenen mijn vader en Siegfried compleet uit mijn leven. Mijn moeder bleef koppig volhouden dat ze hun spoor bijster was, hoe hard ze ook zocht. Toen ik veertien was ondernam ik zelf een zoekpoging. Na amper twee brieven had ik hun adres al, zo hard had mijn moeder dus gezocht.

De enkele keren dat ik in contact kwam met de familie van mijn vader, voelde ik me een buitenstaander. Vooral mijn tante voelde zich duidelijk heel ongemakkelijk bij mij. Pas jaren later begreep ik met welke twijfels ze hadden gezeten, gevoed door de leugens van mijn moeder. Was ik wel mijn vaders kind?

Toen Siegfried vijfendertig was, kreeg hij leukemie. De hele familie werd opgeroepen om hun bloed te laten onderzoeken om bloedplaatjes te kunnen afstaan. Enkel ik kwam daarvoor in aanmerking. De HLA-typering kon niet duidelijker zijn: ik was honderd procent compatibel. Het bloed had gesproken, ik was wel degelijk de dochter van mijn vader en de zus van mijn broer. Een echte Cool. Zelf had ik daar nooit aan getwijfeld, maar de rest van mijn familie dus wel. Al die jaren ben ik daardoor verloren en heb ik me buitengesloten gevoeld. Ik had met al die mensen een warme band kunnen smeden als diegene die me had gebaard, hen niet had overspoeld met leugens. Ik begon pas deel uit te maken van hun familie net voordat mijn broer overleed, zowel door de ziekte als door de dodelijke chemo. Intriest.

Ik heb mijn moeder daar nooit mee durven confronteren en zal dat ook nooit kunnen. Mijn moeder is en blijft naar mijn mening een ik-persoon. Mijn ervaring is dat telkens wanneer je met haar een gesprek wil aangaan je in een monoloog be-